

Előszó

Atomenergia alkalmazása nélkülözhetetlen eleme a modern társadalmaknak. Számos országban fedezik a villamosenergia-szükséglet kisebb-nagyobb hányadát az atommagok hasadásakor fellépő energia hasznosításával, azaz üzemeltetnek atomerőműveket. Vannak országok, ahol a villamosenergia-termelés más módszereit részesítik előnyben, vagy kifejezetten ellenzik az atomerőművek üzemeltetését, de ezekben az országokban is élnek az atomenergia hasznosításának számos más módjával, például a gyógyászatban, a mezőgazdaságban, vagy az iparban.

A nukleáris módszerek, eljárások előnyeinek kihasználása mellett tisztán kell látnunk, hogy – mint annyi más emberi tevékenységnek – az atomenergia hasznosításának is megvannak a maga buktatói, veszélyei. Sőt elmondhatjuk, hogy az atomenergia alkalmazása – éppen az energiaforrások példátlan koncentráltóságának következtében – az egyik legnagyobb gondosságot és körültekintést igénylő emberi tevékenység.

Nem véletlen, hogy a világon mindenütt fokozott figyelmet fordítanak az atomenergia biztonságára. Magyarországon az Országos Atomenergia Hivatal feladata, hogy évente jelentést nyújtson be a Kormánynak és az Országgyűlésnek az atomenergia alkalmazásának hazai biztonságáról.

Az elmúlt években tapasztalt kedvező fogadtatás nyomán idén is elkészítettünk egy széles körű terjesztésre szánt, színes képekkel illusztrált változatot, amely reményeink szerint segíti állampolgáraink tájékozódását az atomenergia biztonságos felhasználásának olykor talán nehezen követhető, de mindennapi életünkben nagy szerepet játszó kérdéseiben.

A 2005. év kiemelkedő eseménye volt az országgyűlés novemberi határozata. A határozat első részében az országgyűlés előzetes, elvi engedélyt adott a Bábaapáti területére tervezett radioaktív hulladéktároló létesítéséhez. Az „előzetes, elvi” jelző-pár arra utal, hogy a végleges hatósági engedélyezésig még számos vizsgálatot kell végezni, a hatóságok szakembereinek meg kell győződniük arról, hogy a tároló minden vonatkozásban megfelel a nemzetközi ajánlásokban és a hazai jogszabályokban megfogalmazott biztonsági követelményeknek. A határozat második elemével az országgyűlés tudomásul vette a Paksi Atomerőmű üzemidejének meghosszabbításáról szóló tájékoztatást. Ezzel a magyar társadalom képviselői elismerték a Paksi Atomerőmű fontosságát az ország hosszú távú villamosenergia ellátásában. Az üzemidő meghosszabbításának tényleges engedélyezése ez esetben is a hatóságok feladata, és az eljárások során a biztonsági szempontok érvényesítése minden más szempont felett kell hogy álljon.

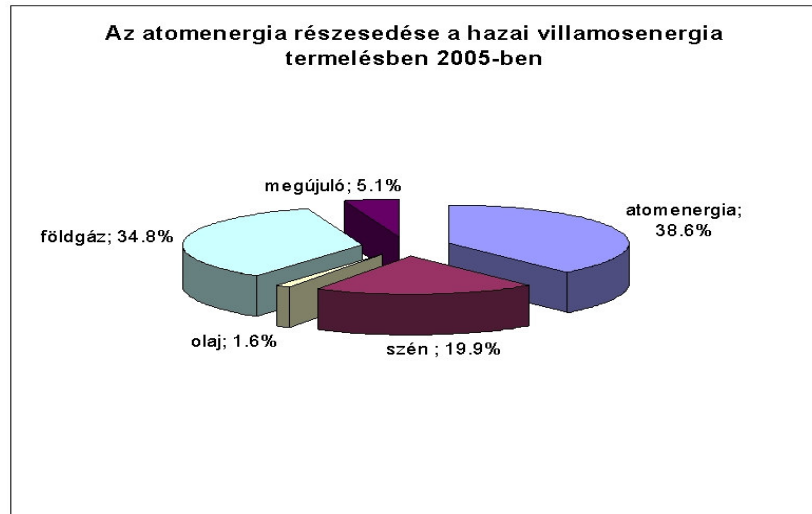
A nukleáris szakemberek 2005. évi munkájának legfontosabb, legörvendetesebb eredménye az, hogy az év során a több mint 5000 ellenőrzött munkahelyen egyetlen olyan esemény sem történt, amelynek során a hatósági korlátnál több radioaktív anyag került volna a környezetbe, a 16 000 rendszeresen ellenőrzött dolgozó egyike sem kapott a hatósági korlátnál nagyobb dózist.

Budapest, 2006. június

dr. Rónaky József
az Országos Atomenergia
Hivatal
főigazgatója

AZ ATOMENERGIA ALKALMAZÁSA

Az atomenergia alkalmazásának legismertebb és egyik legjelentősebb területe a villamosenergia-termelés. A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség adatai szerint 2005-ben a világ 30 országában 443 atomerőművi blokk működött. Az atomerőművek részesedése a villamosenergia-termelésben világviszonylatban mintegy 16% volt, hazánkban a Paksi Atomerőmű a hazai villamosenergia-termelés mintegy 39%-át fedezte.

Az energetikai alkalmazás mellett a radioaktív izotópok és ionizáló sugárzások felhasználása kiterjed az egészségügyi ellátás, az ipar, a mezőgazdaság, a tudományos kutatás és az oktatás területére is. A KFKI Atomenergia Kutatóintézetben működő kutatóreaktor, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Nukleáris Technikai Intézetének Oktatóreaktora és a debreceni Atommagkutató Intézet ciklotrona sokrétűen járul hozzá a hazai tudományos és műszaki kultúra fejlesztéséhez.

NUKLEÁRIS LÉTESÍTMÉNYEK

Az atomenergia alkalmazását szolgáló számos intézmény közül az Atomenergiáról szóló törvény nukleáris létesítményként definiálja a nukleáris anyagokat felhasználó atomreaktorokat és a nukleáris anyagokat tároló létesítményeket. Magyarországon 2005-ben az alábbi nukleáris létesítmények üzemeltek:

Paksi Atomerőmű

A hazai villamosenergia-termelés meghatározó létesítménye. A Paksi Atomerőmű 4 blokkból áll, a blokkok névleges villamos teljesítménye rendre: 467 MW, 468 MW, 460 MW és 471 MW. 2005-ben a Paksi Atomerőmű 13 833 GWh villamos energiát termelt. Ez az érték közel 1900 GWh-val meghaladja a 2004. évi eredményt, és megfelel a 2003. évben történt súlyos üzemzavar előtti évek átlagának.

Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolója

A létesítmény feladata a Paksi Atomerőmű üzemeltetése során kiégett fűtőelem-kazetták 50 éves átmeneti időtartamra való tárolása. A tároló létesítésénél használt építészeti és gépészeti megoldások üzemi és üzemzavari körülmények között egyaránt garantálják a tárolóban dolgozó személyzet és a tároló környezete sugárbiztonságát. A modul-rendszerű tároló a szükséges ütemben bővíthető a 30 éves üzemeltetés során keletkező összes kiégett kazetta átmeneti tárolására. 2005-ben 500 darab - ezzel a 2005. év végéig összesen 4267 darab - kazetta került a tárolóba.

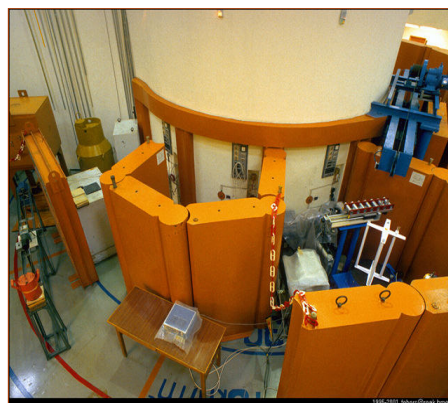
Budapesti Kutatóreaktor (KFKI Atomenergia Kutatóintézet)

A KFKI Atomenergia Kutatóintézetben működő Budapesti Kutatóreaktor a magyar fizika egyik legjelentősebb kutatási nagyberendezése. A kutatóreaktor 1959. óta működik, és 1993-ban teljes felújítást követően kapott további üzemeltetési engedélyt. A kutatóreaktor gyakorlati felhasználásának legfontosabb területe az elsősorban orvosi (diagnosztikai) célú radioaktív izotópok előállítása. A kutatóreaktornak a környezetre nincs káros hatása. A reaktor biztonsági berendezései üzemzavari esetekben megakadályozzák a megengedettnél nagyobb mértékű radioaktív anyag kibocsátását.

Oktatóreaktor

Az Oktatóreaktor fő feladata a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem és más magyar felsőoktatási intézmények hallgatóinak és doktoranduszainak képzése. A reaktorban – kikapcsolhatatlanul – olyan negatív fizikai visszacsatolások vannak, melyek az elképzelhető legsúlyosabb meghibásodás vagy emberi mulasztás esetében is megakadályozzák bármilyen radioaktív anyag a környezetbe jutását. A reaktor 30 éves üze során előfordult kisebb műszaki üzemzavarok között egyetlen egy sem volt olyan, amely a reaktor biztonságát érintette volna.

A BIZTONSÁG ÁLLAMI BÁZISA

JOGALKOTÁS ÉS SZABÁLYOZÁS

Az atomenergia alkalmazását Magyarországon törvény szabályozza. Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény (Atomtörvény) alapvető rendeltetése a lakosság egészségének, biztonságának és a környezetnek a védelme. Az atomenergia alkalmazása kizárólag a jogszabályokban meghatározott módon és rendszeres hatósági ellenőrzés mellett történhet, a biztonságnak minden más szemponttal szemben elsőbbsége van. A törvény végrehajtását számos kormányrendelet és miniszteri rendelet szolgálja, a biztonsággal kapcsolatos hatósági követelményrendszert részletes nukleáris biztonsági szabályzatok tartalmazzák.

Az atomenergiáról szóló törvény korszerű, többszintű jogalkotási és szabályozási rendszert hozott létre és a végrehajtásaként megjelent kormányrendeletek, biztonsági szabályzatok, miniszteri rendeletek és biztonsági irányelvek igazodnak az atomenergia biztonságos alkalmazására vonatkozó nemzetközi előírásokhoz és elvárásokhoz.

Az Atomtörvény előírásai kötelezővé teszik a jogszabályok és biztonsági követelmények rendszeres felülvizsgálatát és korszerűsítését – a tudomány és technika legújabb eredményei és a nemzetközi tapasztalatok figyelembevételével.

2005-ben az Atomtörvény egyes rendelkezéseinek megváltoztatása mellett több kormány- és miniszteri rendelet is módosult.

HATÓSÁGI RENDSZER

Az atomtörvény rendelkezései szerint az atomenergia biztonságos alkalmazásának irányítása és felügyelete a Kormány feladata. A törvényben foglalt kormányzati feladatok végrehajtásáról a Kormány az Országos Atomenergia Hivatal, valamint az érintett miniszterek útján gondoskodik. Sugárvédelmi ügyekben az alapvető hatóság az Egészségügyi Minisztérium, a nukleáris létesítményekkel és a sugárveszélyes munkahelyekkel kapcsolatos hatósági feladatok megosztottak az Országos Atomenergia Hivatal főigazgatója és az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter között.

A hatósági feladatok ellátásában saját szakterületüknek megfelelően vesznek részt az érintett minisztériumok és központi közigazgatási szervek: a Belügyminisztérium, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, a Magyar Bányászati Hivatal. A Honvédelmi Minisztérium külön jogszabályban meghatározott módon látja el a honvédelmi ágazaton belüli engedélyezési és ellenőrzési feladatokat.

Az Atomenergia Koordinációs Tanács

Az Atomenergia Koordinációs Tanács a Kormány által létrehozott testület. Feladata az Atomtörvény alapján hatósági feladatokat ellátó minisztériumok és központi közigazgatási szervek tevékenységének összehangolása az atomenergia alkalmazásának biztonsága, a nukleáris biztonság és a sugárvédelem területén. A Tanács tagjai a hatósági feladatokat ellátó minisztériumok és központi közigazgatási szervek vezető tisztségviselői, elnöke az Országos Atomenergia Hivatal főigazgatója.

A Koordinációs Tanács 2005-ben az alábbi tájékoztatókat tárgyalta meg:

- a Paksi Atomerőmű 2. blokkjában 2003 áprilisában bekövetkezett súlyos üzemzavar következményeinek felszámolásához szükséges engedélyezési és ellenőrzési feladatokról;
- a hazai jogszabályok változásának a nukleáris biztonsági hatóság tevékenységére gyakorolt hatásáról;
- az Európai Atomenergia Közösségben (melyben Magyarország automatikusan taggá vált az Európai Unióhoz történt csatlakozással) napirenden lévő kérdésekről és fejleményekről;
- a nukleáris anyagok fizikai védelméről szóló nemzetközi egyezmény módosításáról.

Az Országos Atomenergia Hivatal

Az Országos Atomenergia Hivatal feladata az atomenergia biztonságos alkalmazásával, különösen a nukleáris biztonsággal, valamint a nukleáris létesítmények és anyagok biztonságával összefüggő hatósági feladatok ellátása. A nukleáris fegyverek elterjedésének megadadályozásáról szóló nemzetközi szerződések betartásának ellenőrzésére létrejött rendszerek magyarországi tevékenységét is az OAH fogja össze.

Az OAH nem támogatója és nem ellenzője az atomenergia alkalmazásának.

Az atomenergia biztonságos alkalmazásával kapcsolatos egyik legfontosabb nemzetközi elvárás, hogy a nukleáris biztonságért felelős hatóság független legyen a termelői, tulajdonosi, szolgáltatói érdekektől és az atomenergia alkalmazásában érdekelt államigazgatási szervektől. Magyarországon az atomenergiáról szóló törvény és a végrehajtási rendeletek több rendelkezése garantálja a függetlenségre vonatkozó nemzetközi elvárások érvényesülését. Így többek között az Országos Atomenergia Hivatal a Kormány irányításával működik, felügyeletét a miniszterelnök által kijelölt miniszter tárcafelelősségétől függetlenül látja el. Az Országos Atomenergia Hivatalt felügyelő miniszter 2004. november 10-től az igazságügy-miniszter. Az OAH a jogszabályokban meghatározott feladatkörében nem utasítható, határozatait felügyeleti jogkörben megváltoztatni, módosítani nem lehet. Az OAH bevételeit – a bírságból származó bevételek kivételével – működésének fedezetére használja fel, azok más célra nem vonhatók el.

A NUKLEÁRIS BIZTONSÁG

A HATÓSÁG TEVÉKENYSÉGE

A nukleáris létesítményekkel és berendezésekkel kapcsolatos államigazgatási ügyekben első fokú hatóságként az Országos Atomenergia Hivatal Nukleáris Biztonsági Igazgatósága, másodfokon pedig az Országos Atomenergia Hivatal főigazgatója jár el.

2005. legjelentősebb hatósági feladatai

- A Paksi Atomerőmű 2. blokkjánál 2003 áprilisában bekövetkezett súlyos üzemzavar következményeinek felszámolásával kapcsolatos feladatok 2005-ben is kiemelt helyet foglaltak el a hatósági munkában. A tisztítótartályban lévő sérült fűtőelemek továbbra is ellenőrzött és biztonságos állapotban vannak. Az elvégzett munkák eredményeként a 2. blokk 2005. április 4-től névleges, 100%-os teljesítmény-szinten üzemel.
- A nukleáris biztonsági hatóság 2005 novemberében elvi átalakítási engedélyt adott arra, hogy 8%-kal növeljék a Paksi Atomerőmű blokkjainak névleges teljesítményét. A teljesítménynövelés blokkonként eltérő ütemezésben, több lépésben történik.
- Az Országgyűlés 85/2005. (XI. 23.) OGY határozatával tudomásul vette a Paksi Atomerőmű üzemidejének meghosszabbításáról szóló tájékoztatást. Az üzemidő meghosszabbítás hatósági engedélyezéséhez szükséges előzetes környezeti hatástanulmányt az Alsó-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség jóváhagyta, és előírta a részletes hatásvizsgálat elkészítését.
- Megtörtént a Paksi Atomerőmű átdolgozott Végleges Biztonsági Jelentésének felülvizsgálata és értékelése. Az eljárásba a hatóság bevonta az Alsó-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséget; az Országos Tisztifőorvosi Hivatalt; az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatot; az ORFK Közbiztonsági Főigazgatóság Igazgatásrendészeti Főosztályát; valamint Paks Város Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóságát.
- A rendőrhatalóság illetékes szervei 2005-ben is ellenőrizték valamennyi hazai nukleáris létesítmény fegyveres biztonsági őrőségét. A rendőrhatalóság az ellenőrzések eredményeként megállapította, hogy a létesítmények fizikai védelmét a vonatkozó hazai és nemzetközi előírásoknak megfelelően, biztonságtechnikai eszközökkel felszerelt fegyveres biztonsági szervezetek látják el.

Engedélyezés

Az OAH Nukleáris Biztonsági Igazgatósága 2005-ben az engedélyezési tevékenységhez kapcsolódóan összesen 233 határozatot adott ki. A határozatok közül 210 a Paksi Atomerőművel, 11 a Kiegészítő Kazetták Átmeneti Tárolójával, 6 a Budapesti Kutatóreaktorral, 6 az Oktatóreaktorral volt kapcsolatos. A határozatok száma a Paksi Atomerőmű esetében csökkent az előző két évben a súlyos üzemzavar következményeinek kezelése miatt megnövekedett számú határozatokhoz képest.

Ellenőrzés

A Paksi Atomerőműben 2005-ben az OAH által végzett hatósági ellenőrzések eredményeként 441 jegyzőkönyv készült. A hatóság átfogóan ellenőrizte a 2. blokki 1. aknában lévő sérült fűtőelemek eltávolítását irányító projekt szervezetét és tevékenységét. Az átfogó ellenőrzést lezáró határozat alapján 2005. december 31-ig kisebb pontosításokat kellett végrehajtani a projekt eljárásrendjében.

A Kiegészített Kazetták Átmenti Tárolójánál 2005-ben átfogó ellenőrzésre került sor, ezen kívül a hatóság 13 céll ellenőrzést végzett. A Kutatóreaktornál 13, az Oktatóreaktornál 4 hatósági ellenőrzésre került sor, azonnali hatósági intézkedésre egyik esetben sem volt szükség.

Értékelés

Az OAH folyamatosan értékeli az üzemeltetők biztonsági teljesítményét. Az elemző és értékelő tevékenység meghatározó része a nukleáris létesítményekben bekövetkezett események vizsgálata.

A Paksi Atomerőműnél a hatóság 2005-ben összesen 54 eseményt vett nyilvántartásba. Ezek közül egy esemény a lakosság tájékoztatására szolgáló hétfokozatú nemzetközi nukleáris esemény skálán (International Nuclear Event Scale, INES) INES-1 besorolást kapott, míg a többi esemény skála alatti, azaz INES-0 minősítésű volt.

A Kiegészített Kazetták Átmeneti Tárolójában 2005-ben jelentésköteles esemény nem történt. A KFKI Atomenergia Kutatóintézet az év során 2 eseményt jelentett. Az Oktatóreaktornál 1 jelentésköteles esemény történt.

A PAKSI ATOMERŐMŰ BIZTONSÁGA

Biztonsági mutatók:

A 2005. év legfontosabb biztonsági jellemzőit a Paksi Atomerőmű tekintetében a következő adatokkal mutatjuk be:

Teljesítmény-kihasználási tényező

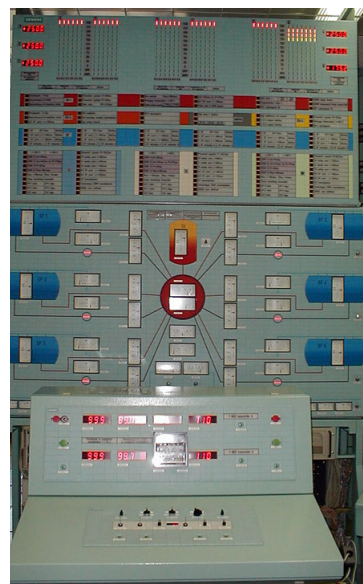
A Paksi Atomerőmű teljesítmény-kihasználási tényezője (a ténylegesen termelt és a folyamatos névleges terhelés mellett elméletileg megtermelhető villamos energia hányadosa) 2005-ben 84,6% volt, (blokkonként rendre: 92,2%, 75%, 80,9% és 90,1%), ami az 1. és 4. blokk esetében kiváló, a 2. és 3. blokk esetén jónak tekinthető.

Automatikus reaktorvédelmi működések

A Paksi Atomerőműben, 2005-ben a reaktor teljesítményüzeme során nem történt olyan esemény, amely a legmagasabb szintű automatikus reaktorvédelmi rendszer működésbe lépéséhez vezetett volna.

Radioaktív kibocsátások

A Paksi Atomerőműből a Dunába és a szellőzőkéményeken keresztül a légtérbe kibocsátott radioaktív anyagok aktivitása jelentősen alatta maradt az éves hatósági korlátnak. A 2005. évben nem történt az atomerőmű közvetlen környezetében mérhető, a 2004. év előtti kibocsátási szinteket meghaladó mennyiségű légnemű kibocsátás.

Reaktorvédelmi és irányító rendszer a szimulátor vezénylőtermében

Sugárvédelem

Személyi doziméter

Az atomerőművi dolgozók munkahelyi sugárvédelmének hatékonysága az egyéni sugárterhelés adataival jellemezhető. A Paksi Atomerőműben előforduló legnagyobb egyéni sugárterhelés 2005-ben 16,6 mSv volt. Ezzel az atomerőmű a Nemzetközi Sugárvédelmi Bizottság (International Commission on Radiological Protection) ajánlásában megadott, és a hazai szabályozásban szereplő 50 mSv dóziskorlátot betartotta, és valamennyi dolgozó sugárterhelése belül maradt az 5 év átlagára vonatkozó évi 20 mSv dóziskorlátot.

Az üzemidő hosszabbítás előkészítése

Az elvégzett szakértői vizsgálatok szerint az atomerőmű tervezési élettartamon túli üzemeltetésének műszaki vagy biztonsági akadálya nincs, és az üzemidő meghosszabbítása üzleti szempontból is megalapozott vállalkozásnak minősül. Ennek alapján megkezdődött az előkészítő tevékenység, amelynek célja a Paksi Atomerőmű négy blokkjának üzemben tartása a tervezési élettartamon túl (további húsz évig), és az ehhez szükséges üzemeltetési engedély megszerzése.

Az üzemidő meghosszabbításával összefüggő tevékenységet a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség műszaki együttműködési programja is támogatja, amelynek keretében 2005-ben több szakmai konzultációra került sor.

Az Országgyűlés 85/2005. (XI. 23.) OGY határozatával tudomásul vette a Paksi Atomerőmű üzemidejének meghosszabbításáról – mint az ország hosszú távú biztonságos villamosenergia-ellátásához szükséges megoldásról – szóló tájékoztatást.

A NUKLEÁRIS LÉTESÍTMÉNYEK FIZIKAI VÉDELME

A hazai nukleáris létesítmények fizikai védelmének állapotát a rendőrhatalóság központi, területi és helyi szervei illetékességüknek megfelelően folyamatosan felügyelték. A Paksi Atomerőmű Rt. 2005. október 14-én őrzésvédelmi gyakorlatot szervezett az objektum fizikai védelmében résztvevő szervek bevonásával. A gyakorlat végrehajtása eredményes volt.

A 2005. július 7-én Nagy-Britanniában, illetve Jordániában robbantással végrehajtott terrorcselekményeket követően, a területi és a helyi rendőri szervek az illetékességi területükön található nukleáris létesítmények biztonsági helyzetét folyamatosan figyelemmel kísérték.

Az elmúlt év végén módosultak a 47/1997. (VIII. 26.) BM rendelet előírásai, közbiztonsági szempontból tovább szigorították a nukleáris létesítményben történő foglalkoztatás személyi feltételeit, és tovább növelték az alkalmazás biztonságát - összhangban a biztonságnövelésre irányuló nemzetközi törekvésekkel.

A NUKLEÁRIS ÉS RADIOAKTÍV ANYAGOK BIZTONSÁGA

Atomsorompó rendszer

A nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló atomsorompó szerződés végrehajtásának biztosítékeként Magyarország is nemzetközi ellenőrzés alá helyezte nukleáris tevékenységét és erről egyezményt kötött a Nemzetközi Atomenergia Ügynökséggel.

A nukleáris anyagok nyilvántartása és ellenőrzése

A nukleáris anyagok hazai nyilvántartási és ellenőrzési rendszere szorosan kapcsolódik a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség nemzetközi biztosítéki ellenőrzési rendszeréhez, amely minden hazai nukleáris létesítményre és nukleáris anyagra kiterjed. A 2005. évben az OAH az ország hét anyagmérleg körzetéből érkezett 68 készletváltozási, anyagmérleg és leltárjelentést dolgozott fel, és továbbította a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség részére. Az OAH a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség ellenőreivel közösen 36 ellenőrzést végzett, elsősorban a nukleáris létesítményekben. Az ellenőrzések során a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség biztosítéki szempontból problémákat és hiányokat nem tárt fel.

2005. év során az OAH a Nemzetközi Atomenergia Ügynökséggel együttműködve kidolgozta azokat a biztosítéki követelményeket, amelyeket a Paksi Atomerőmű 2. blokkja sérült fűtőelemeinek eltávolítása előtt, közben és után figyelembe kell venni. Folyamatban van a követelmények teljesítéséhez szükséges speciális mérés-technika kidolgozása is.

Az Európai Unió nukleárisanyag-nyilvántartási és ellenőrzési rendszere

Az Európai Unió országaiban a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés végrehajtásaként különleges ellenőrzési rendszer működik.

Az Euratom biztosítéki rendelkezéseiben foglalt előírásoknak megfelelően a hazai nukleáris létesítmények közvetlenül az Európai Uniónak szolgáltatnak adatokat, a nukleáris létesítményeken kívüli nukleáris anyagokkal kapcsolatos adatszolgáltatást az OAH végzi.

2005-ben az Euratom biztosítéki ellenőrei 10 helyszíni ellenőrzést végeztek Magyarországon.

Nukleáris export és import

Az atomsorompó-rendszerrel kapcsolatos nemzetközi kötelezettségek érvényesítése érdekében a nukleáris exporthoz és importhoz az Országos Atomenergia Hivatal előzetes engedélyre szükséges. 2005-ben az OAH 11 előzetes importengedélyt és 8 exportengedélyt adott ki.

Hazánk továbbra is részt vesz a nemzetközi nukleáris exportellenőrzési rendszerekben; az atomsorompó szerződés végrehajtásával kapcsolatban alakult Zangger Bizottság valamint a nukleáris export és import szabályozására létrejött Nukleáris Szállítók Csoport munkájában.

A radioaktív anyagok nyilvántartása, csomagolása és szállítása

Nyilvántartás

Az Euratom vonatkozó irányelveivel és a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség ajánlásaival összhangban, az OAH számítógépes rendszert működtet a radioaktív anyagok és készítmények nyilvántartására. 2005-ben megkezdődött a korábbi központi nyilvántartás adataival feltöltött új, számítógépes adatbázis ellenőrzése és összevetése a sugárforrások birtokosai által, az új jogszabálynak megfelelően beküldött leltárjelentésekkel és készletváltozási jelentésekkel. Ez a munka 2006-ban fejeződik be.

Csomagolás és szállítás

Hitelesített radioaktív izotópok doboza

A veszélyes áruk szállításáról szóló nemzetközi egyezmények által előírt esetekben az Országos Atomenergia Hivatal hatósági feladatkörébe tartozik a radioaktív anyagok csomagolás-mintáinak jóváhagyása, továbbá a radioaktív anyagok külön engedélyhez kötött szállításának és fuvarozásának engedélyezése. 2005 folyamán az OAH öt alkalommal folytatott le engedélyezési eljárást és adott ki engedélyokiratot. Egy alkalommal átfogó ellenőrzés keretében vizsgálták a korábbi engedélyekben foglaltak teljesítését. A rendőrség 2005-ben 4 esetben adott ki engedélyt radioaktív

sugárforrás Magyarország területét érintő közúti szállításra. A kiadott engedélyekben meghatározták a szállítmányok szállítási útvonalát és a szállítás biztonságát növelő intézkedéseket.

Az illegális forgalmazás megakadályozása

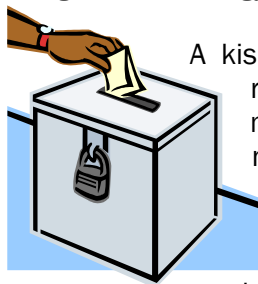
Hazánk részt vesz a radioaktív és nukleáris anyagok illegális forgalmazásának megakadályozására irányuló nemzetközi együttműködésben, amelynek egyik fontos fóruma a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség.

A határátkelőhelyek forgalmának sugárkapukkal történő monitorozása a sugárvédelmi ellenőrzésen túl a nukleáris anyagok és más radioaktív források illegális forgalma elleni fellépést is szolgálja. A sugárellenőrzési rendszerben 36 sugárkapu működik, biztosítva a bejövő közúti és vasúti szállítmányok teljes körű ellenőrzését. 2005-ben megkezdődött az Európai Unió belső határszakaszainak 11 határállomásán működő 14 sugárkapu leszerelése, felújítása, majd áthelyezése az Unió külső határszakaszaira.

2005-ben Magyarországon nem találtak illegális, ismeretlen eredetű nukleáris vagy radioaktív anyagot.

RADIOAKTÍV HULLADÉKOK ELHELYEZÉSÉNEK BIZTONSÁGA

2005-ben az Atomtörvény előírásaival összhangban működött a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap és a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaság. Az Alap és a Társaság működése az Atomtörvény eredeti szövegezése szerint megteremtette a feltételeket ahhoz, hogy a radioaktív hulladékok biztonságos kezelése és elhelyezése, valamint a nukleáris létesítmények leszerelése megoldható legyen, és ne háruljon az elfogadhatónál nagyobb teher a jövő generációkra.

A kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok elhelyezését szolgáló radioaktív hulladéktároló telephelyének kiválasztásával kapcsolatos munkák eddigi eredményei alapján 2005. július 10-én Bábaapátiban népszavazást tartottak, ahol 75%-os részvétel mellett a lakosság 91%-a támogatta a tároló megépítését.

2005 novemberében az Országgyűlés 85/2005. (XI. 23.) OGY határozatával előzetes, elvi hozzájárulást adott a Bábaapáti közigazgatási területén, Bábaapáti (Üveghuta) térségében földtanilag már alkalmasnak minősített területen – kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok tárolására alkalmas – radioaktív hulladéktároló létesítését előkészítő tevékenység megkezdéséhez. A határozatot a szavazásban részt vett 351 képviselő közül 339 támogatta, 4 képviselő ellene szavazott és 8 tartózkodott. Ez a határozat lehetővé teszi, hogy 2006-ban megkezdődjék a tároló beruházásának előkészítése.

Bátaapáti Nagymórággyi-völgy, lejtősakna kutatóvágat

SUGÁRVÉDELEM ÉS SUGÁRBIZTONSÁG

A sugárvédelem és sugárbiztonság egyaránt jelenti az emberek védelmét az ionizáló sugárzás vagy a radioaktív anyagok okozta sugárterhelés ellen, és a sugárforrások biztonságát. A sugárvédelemmel és sugárbiztonsággal kapcsolatos hatósági feladatokat az Országos Tisztifőorvosi Hivatal és az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat megyei, illetve fővárosi intézetei látják el. A sugárvesélyes tevékenységgel kapcsolatos rendészeti és fizikai védelmi hatósági feladatok az Országos Rendőr-főkapitányság hatáskörébe tartoznak.

Az ionizáló sugárzás legfontosabb munkahelyi felhasználási területei az alábbiak:

- **orvosi alkalmazások:** röntgen- és izotópdiagnosztika, szűrővizsgálatok, gyorsítókkal és zárt radioizotópokkal végzett sugárterápia, valamint a nyitott radioaktív készítményekkel végzett izotópterápia;
- **ipari alkalmazások:** röntgen és izotópos anyagvizsgálatok, radioaktív nyomjelzők alkalmazása, zárt radioaktív sugárforrások alkalmazása technológiai folyamatok ellenőrzésére és szabályozására;
- **sugárzásteknikai alkalmazások:** besugárzás alkalmazása élelmiszer tartósításra, egyszer használatos orvosi eszközök sterilizálására, anyagszerkezet és felület átalakítására, kártevők elleni védelemre;

- **hidrológiai és geológiai alkalmazások:** vízforrások kutatása természetes és mesterséges radioaktív izotópokkal, kutatófúrások menti sűrűségszelvényezés izotóptechnikai módszerekkel;
- **kutatási célú alkalmazások:** biológiai kutatások, gyógyszerhatás kutatások, nyomjelzéses, radioanalitikai, magfizikai, magkémiai, reaktorfizikai és reaktorkémiai kutatások.

A felhasználási területek közül, mind az egységek számát, mind az ott foglalkoztatottak számát, mind a lakosság mesterséges forrásokból származó sugárterhelését tekintve változatlanul az orvosi röntgen-diagnosztika a legjelentősebb.

SUGÁRBIZTONSÁGI FELÜGYELET

A nyilvántartás szerint Magyarországon 2005-ben 5460 munkahelyi egységben alkalmaztak radioaktív anyagot, illetve ionizáló sugárzást. A nyilvántartott egységek 21%-a az ipari alkalmazás területén működik, 79%-a az ionizáló sugárzás orvosi alkalmazása területén, ezek közül változatlanul az orvosi röntgen-diagnosztika dominál. Az alkalmazási területek közül a legnagyobb horderejű fejlődés az utóbbi években a sugárterápia területén következett be. Az eszközpark 2005-ben is fejlődött, többek között új gyorsítók telepítésére, további munkahelyek tervezésére került és kerül sor. A 12 korszerű sugárterápiás centrumban onkoterápiás ellátásra kizárólag lineáris gyorsítókat és korszerű típusú kobaltgyúkat használnak.

A 2005. év fejlesztései között említést érdemel, hogy Budapesten megkezdte működését két PET-CT centrum és egy PET izotópok termelésére alkalmas ciklotron.

Külső besugárzás kobaltgyúval

Az ÁNTSZ sugáregészségügyi decentrumainak tevékenysége

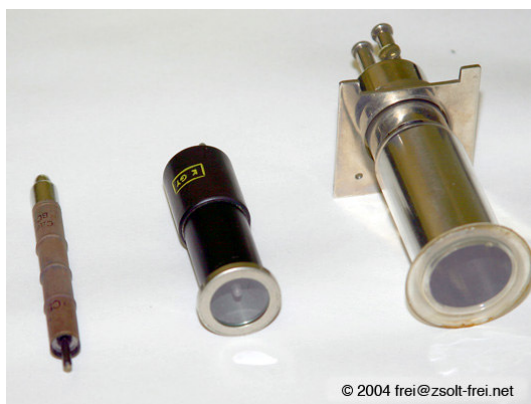
Az ionizáló sugárzások munkahelyi felhasználása 2005-ben is hatékony sugáregészségügyi hatósági felügyelet mellett, a sugárvédelem alapvető szabályainak és a hatósági előírásoknak a betartásával, biztonságosan történt.

A hatóságok az elmúlt évben 1799 egységben 1933 ellenőrzést tartottak. Munkahelyi sugárforrástól származó sugárbaletet, személyek baleseti szintű sugárterhelésével járó rendkívüli esemény, vagy a sugárvédelmi, sugárbiztonsági előírások durva megsértéséből származó súlyos veszélyeztetés 2005-ben sem fordult elő.

LAKOSSÁGI SUGÁRTERHELÉS

A lakossági sugárterhelés egyrészt a természetben mindenütt előforduló, kozmikus és földi eredetű természetes sugárterhelésből, másrészt az ember alkotta sugárforrások, készülékek, létesítmények, radioaktív anyagok alkalmazásával, működésével kapcsolatos mesterséges sugárterhelésből, ezen belül elsősorban az orvosi röntgen- és izotópdiagnosztikai tevékenységből tevődik össze.

A természetes külső háttérsugárzás hazai szintjének ellenőrzésére az OKK Országos Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Kutató Intézet (OKK-OSSKI) passzív detektoros dozimetriai hálózatot működtet. Az ország területén elosztva 115, a Paksi Atomerőmű körül további 42, a Bábaapáti közelében tervezett radioaktív hulladék-tároló helyszínén 51 ponton negyedéves időszakonként végez méréseket.

Geiger-Müller számlálók (GM-csővek), amelyek ionizáló sugárzás kimutatására használhatók

A mesterséges eredetű sugárterhelés legnagyobb részét az orvosi célú besugárzások teszik ki. Az orvosi alkalmazásokból származó sugárterhelés felmérése és optimalálása érdekében az OKK-OSSKI országos paciendózis felmérő programot működtet. Ennek keretében 2005-ben folytatódott a leggyakoribb röntgenvizsgálatok, valamint az intervenciós radiológiai eljárások esetében a sugárterhelés csökkentési lehetőségeinek vizsgálata.

A lakossági sugárterhelés csökkentése és ellenőrzése érdekében a kiemelt létesítmények kötelesek környezeti ellenőrző rendszert vagy laboratóriumot működtetni. A határhoz közeli, szlovákiai mohi atomerőmű hazai területre gyakorolt hatását az erőmű üzembe helyezése óta monitorozza az OKK-OSSKI az érintett megyei ÁNTSZ intézetekkel együttműködésben. A vizsgálatok 2005-ben sem mutattak ki az erőműnek tulajdonítható környezeti hatást.

FOGLALKOZÁSI SUGÁRTERHELÉS

Az OKK-OSSKI-ban működő Országos Személyi Dozimetriai Szolgálat az ionizáló sugárzással hivatásszerűen dolgozó munkavállalók foglalkozási sugárterhelésének központi hatósági ellenőrzését végzi. Az ellenőrzés 2005-ben több mint 1300 intézményben vagy létesítményben foglalkoztatott mintegy 16 000 munkavállalóra terjedt ki. A foglalkozási sugárterhelés ellenőrzése során 2005-ben 31 munkahelyi, 13 hatósági szintű kivizsgálást kezdeményeztek, a dóziskorlát egy évre jutó hányadát azonban egy dolgozó sem érte el.

KÖRNYEZETI SUGÁRVÉDELMI ELLENŐRZÉS

Ágazati Ellenőrző Rendszerek

A környezeti sugáregészségügyi ellenőrző tevékenységet rendelet szabályozza. A feladat végrehajtását az ÁNTSZ keretében működő Egészségügyi Radiológiai Mérő, és Adatszolgáltató Hálózat végzi. A környezeti sugáregészségügyi mérések eredményeit évente közzéteszik. A 2005. évi eredmények összesítése és feldolgozása jelenleg folyamatban van, a lakosság mesterséges környezeti forrásokból származó becsült belső sugárterhelésének országos átlaga 2005-ben 0,003-0,004 mSv érték körül várható, ami elhanyagolhatóan csekély a természetes forrásokból származó lakossági sugárterheléshez (2,5-3 mSv) képest.

Hatósági Környezeti Sugárvédelmi Ellenőrző Rendszer

Az atomerőmű normálüzemi radioaktív kibocsátásait szigorú előírások szabályozzák és folyamatosan működő mérőrendszerek ellenőrzik. A Paksi Atomerőmű üzemi környezeti sugárvédelmi ellenőrző rendszere mellett jött létre a Hatósági Környezeti Sugárvédelmi Ellenőrző Rendszer, amelynek keretében az illetékes minisztériumok szakintézményei és területi laboratóriumai végeznek összehangolt méréseket és ellenőrzéseket az atomerőmű 30 km sugarú környezetében. A rendszer működése zavartalan volt. A 2005. évi adatok előzetes értékelése során az előző évekhez viszonyított emelkedést nem találtak.

A hatósági ellenőrzési program által kijelölt mintavételi helyek az atomerőmű 30 km-es körzetében

Az Euratom szerződés 35. cikke alapján az Európai Bizottság jogosult ellenőrizni a tagországok környezeti sugárvédelmi ellenőrző rendszereinek működését. A magyarországi rendszerek felülvizsgálatáról 2005 decemberében elkészült jelentés megállapította, hogy „a Paksi Atomerőmű körzetében és Magyarország területén a levegőben, vízben és talajban lévő radioaktivitás-szintek folyamatos méréséhez és ellenőrzéséhez szükséges eszközök a célnak megfelelőek. A Bizottság igazolta ezeknek az eszközöknek a működését és hatékonyságát.”

Országos Környezeti Sugárvédelmi Ellenőrző Rendszer

Az országos sugárzási helyzet és radioaktív anyagkoncentrációk ellenőrzéséről szóló kormányrendelet az Országos Környezeti Sugárvédelmi Ellenőrző Rendszer működésének jogszabályi megalapozását tartalmazza. A rendszer feladata a különféle hálózatok által mért adatok összesítése és rendszerezése. A 2005. évi adatok értékelése során kiugróan magas értéket nem találtak.

NUKLEÁRISBALESET-ELHÁRÍTÁS

Az Országos Nukleárisbaleset-elhárítási Rendszer szervesen illeszkedik az általános katasztrófavédelmi rendszerhez. Ennek központi irányítását a Kormányzati Koordinációs Bizottság végzi, amelynek tagjai az illetékes minisztériumok közigazgatási államtitkárai, az Országos Atomenergia Hivatal főigazgatója és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító tárca nélküli miniszter által kijelölt vezetők.

Nukleáris veszélyhelyzetben a nukleáris biztonsági és sugárvédelmi helyzet értékelésére az Országos Atomenergia Hivatal szervezetében Baleseti Elemző és Értékelő Központ működik. A központ lehetővé teszi az atomerőműben esetleg bekövetkező üzemzavari vagy baleseti helyzet figyelemmel kísérését, elemzését és a lehetséges következmények gyors meghatározását.

A sugárvédelmi helyzet értékelésére és az esetleg szükségessé váló óvintézkedések meghozatalának szakmai előkészítésére a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Veszélyhelyzeti Központjában Nukleáris Baleseti Információs és Értékelő Központ működik. Itt került elhelyezésre az Európai Unió támogatásával kifejlesztett RODOS nukleárisbaleset-elhárítási célú adatgyűjtő és döntéstámogató, továbbá a PDX adatcsere központ. A rendszerek működtetésének eredményei lehetővé teszik közép-európai regionális radiológiai adatcsere központként való üzemeltetésüket.

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség a rendszeres nemzetközi nukleárisbaleset-elhárítási gyakorlatok sorozata keretében szervezte meg 2005. május 11-12. között a CONVEX-3 átfogó nemzetközi gyakorlatot 62 ország részvételével. A gyakorlat célja az országok és a nemzetközi szervezetek balesetelhárítási felkészültségének ellenőrzése volt egy adott országban szimulált nukleáris veszélyhelyzetre alapozva. A kedvező tapasztalatok mellett a gyakorlat felszínre hozott néhány problémát, melyek átfogó, rendszer szintű megoldást igényelnek. Ezek előkészítésére intézkedési terv készült.

ORSZÁGOS SUGÁRFIGYELŐ, JELZŐ ÉS ELLENŐRZŐ RENDSZER

Az országos sugárzási helyzet gyors értékelésére a Belügyminisztérium szakmai irányításával működő Országos Sugárfigyelő, Jelző és Ellenőrző Rendszer működik. A több mint 70 mérőállomásból álló rendszer folyamatosan ellenőrzi a környezeti sugárzás dózisteljesítményét és a fontosabb meteorológiai paramétereket. Nemzetközi együttműködés keretében háttérsugárzási adatokat cserélnek az osztrák és szlovák radiológiai mérőhálózatokkal. A rendszer központi szerve a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Veszélyhelyzeti Központján belül működő Nukleáris Baleseti Információs és Értékelő Központ. A központba érkező adatokat a sugárzási

helyzet nukleáris veszélyhelyzeti értékelése céljából megkapja az Országos Atomenergia Hivatal Veszélyhelyzeti Intézkedési, Gyakorló és Elemző Központja is.

NEMZETKÖZI GYORSÉRTESÍTÉSI RENDSZER

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség keretében nemzetközi egyezmény jött létre a nukleáris balesetekről adandó gyors értesítés szabályozására. Az egyezmény részes országai - köztük Magyarország - vállalták, hogy azonnali értesítést adnak a területükön bekövetkezett olyan balesetekről, amelyek radioaktív anyagok országhatáron túl terjedő hatásával járnak vagy járhatnak, és más országok számára sugáregészségügyi jelentőségűek lehetnek.

Hazánk az összes atomerőművet üzemeltető szomszédos országgal közvetlen kormányközi kapcsolatokkal rendelkezik az atomerőművi balesetről adandó gyors értesítésre. Magyarország részese az Európai Unió által létrehozott ECURIE gyors értesítési rendszernek, amelynek keretében bármely balesetet szenvedett tagország köteles közvetlen értesítést adni az Európai Bizottság és az érintett tagországok részére. A 2005-ben szervezett nukleárisbaleset-elhárítási gyakorlatok alkalmával Magyarország gyakorolta az ECURIE rendszeren keresztüli kommunikációt is. A távlati tervek között szerepel az ECURIE rendszer integrálása az OAH nukleárisbaleset-elhárításban használt kommunikációs rendszerébe.

NEMZETKÖZI BIZTONSÁGI RENDSZEREK

Az atomenergia biztonságos alkalmazásával összefüggő kérdéseket számos többoldalú államközi egyezmény szabályozza. A biztonság fejlesztésével kapcsolatos együttműködéssel több nemzetközi szervezet foglalkozik, a kétoldalú egyezmények pedig jelentős fórumai az e területen elengedhetetlen nemzetközi tapasztalatcserének. Magyarország aktív részese az e területen folyó sokrétű együttműködésnek.

TÖBBOLDALÚ NEMZETKÖZI EGYEZMÉNYEK

Az atomenergia biztonságos alkalmazása területén Magyarország részvételével eddig 13 hatályos többoldalú államközi, vagy kormányközi egyezmény jött létre.

A Nukleáris Biztonsági Egyezmény végrehajtását értékelő harmadik felülvizsgálati értekezlet 2005 áprilisában ülésezett. A magyar nemzeti jelentés részletes megvitatása alapján az értekezlet a nukleáris biztonság érdekében végzett hazai tevékenységet pozitívan értékelte. Hatékonynak és mások által is követendőnek ítélte az időszakos biztonsági felülvizsgálatok magyarországi gyakorlatát, ugyanakkor felhívta a figyelmet a hatóság függetlenségének további növelésére és a paksi élettartam-gazdálkodás fontosságára.

Magyarország benyújtotta a Nemzetközi Atomenergia Ügynökségnek a kiegészítő fűtőelemek kezelésének biztonságáról és a radioaktív hulladékok kezelésének biztonságáról szóló közös egyezmény hazai végrehajtásáról készített második nemzeti jelentést.

2005. június 8-án, Bécsben 89 ország – köztük Magyarország - képviselője aláírta a nukleáris anyagok és nukleáris létesítmények fizikai védelméről szóló módosított egyezményt. A módosított egyezmény jelentősen megerősítette a nukleáris anyagok és létesítmények védelmének nemzetközi rendszerét.

KÉTOLDALÚ KAPCSOLATOK

A szomszédos országok nukleáris biztonságért felelős hatóságaival, atomerőműveivel és kutatóintézeteivel széles körű együttműködés alakult ki a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség és az Európai Unió által szervezett regionális programok keretében. Az OAH szoros szakmai kapcsolatot tart fenn a VVER reaktorokat üzemeltető országok (Csehország, Finnország, Szlovákia és Oroszország) társhatóságaival.

Kölcsönös információcsere egyezmény jött létre Kanada, az Egyesült Királyság, az Amerikai Egyesült Államok, Románia és Franciaország hatóságaival. Németország Szövetségi Környezetvédelmi Minisztériumával tudományos-műszaki együttműködés keretében alakult ki közvetlen kapcsolat. További kétoldalú kapcsolatot jelentenek az atomenergia biztonságos alkalmazása területén létrejött kétoldalú kormányközi egyezmények.

SZEREPEM AZ EURÓPAI UNIÓBAN

Magyarország 2004. május 1-jétől az Európai Unió teljes jogú tagja. A Csatlakozási Szerződés értelmében ezzel hazánk tagja lett az Európai Atomenergia Közösségnek, az Euratomnak is. Az Euratom Szerződésnek tagja az Európai Unió mind a 25 tagállama, függetlenül attól, hogy van-e atomerőműve.

A magyar szakértők teljes jogú tagként vesznek részt az Európai Unió minden bizottságának és munkacsoportjának munkájában. Nukleáris területen a legfontosabb döntés-előkészítő munkacsoport a Tanács mellett működő Nukleáris Kérdések Munkacsoportja, amelynek keretében a 2005. évben folytatódtak a nukleáris létesítmények biztonsága és a radioaktív hulladék kezelésének biztonsága területén egységes EU alapelvek kidolgozására irányuló munkák.

Magyarország részt vesz az Euratomnak az Európai Kutatási Térség létrehozását elősegítő 6. nukleáris kutatási és képzési tevékenységeket felölelő 2002-2006. évi keretprogramjában, ezen kívül képviselteti magát az Euratom tudományos bizottságaiban is.

TÁJÉKOZTATÁSI TEVÉKENYSÉG

Az atomenergia biztonságos alkalmazásával összefüggő tájékoztatási tevékenység összehangolása, illetve ellátása fontos feladat.

LÉTESÍTMÉNYI TÁJÉKOZTATÁS

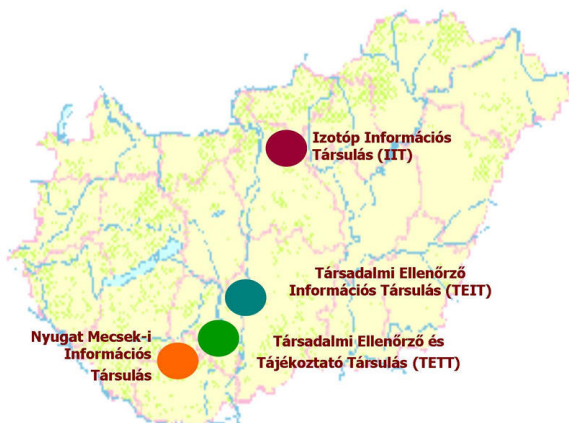
A Paksi Atomerőmű Rt. Látogató Központot működtet, ahol az atomerőművel kapcsolatos ismereteken túl az atomenergia alkalmazásának biztonságával összefüggő kérdésekről is tájékoztatást kaphatnak a látogatók. A Látogató Központ havi rendszerességgel tart sajtótájékoztatót, ad ki sajtóközleményt, Internet honlapja (www.npp.hu) nagy adat- és információs bázist kínál az érdeklődők számára. A Tájékoztató és Látogató Központban a látogatók száma 2005-ben meghaladta a 26 ezret. A szervezeten érkező csoportok több mint kétharmada oktatási intézményekből érkezett. A hazai csoportok mellett jelentős volt a külföldi érdeklődés is.

A Paksi Atomerőmű Rt. 2005. évi tájékoztatási tevékenységét a hagyományos feladatok mellett a 2. blokki helyreállítás előrehaladásának kommunikálása és az üzemidő-hosszabbítás határozták meg. Az atomerőmű sajtómegjelenéseinek száma megközelítette a hatezret – ebből nyomtatott kb. 2500, rádió-tévé kb. 1300, online kb. 2100.

Az atomerőmű folyamatos kapcsolatot tart a társadalmi szervezetekkel. Képviselői részt vesznek az atomerőmű körüli településeket tömörítő Társadalmi Ellenőrző és Információs Társulás ülésein, ahol lehetőség nyílik arra, hogy a települések vezetői választ kapjanak kérdéseikre. A havonként megjelenő Atomerőmű újság szintén jól szolgálja a térség hiteles tájékoztatását. Megnövelt terjedelemben, 26 000 példányban, minden Társadalmi Ellenőrző és Információs Társuláshoz tartozó településen élő családhoz eljutott.

Az Oktatóreaktor (www.reak.bme.hu) az oktatási munka mellett 2005-ben mintegy 102 látogató csoportot fogadott. A csoportok többsége hazai középiskolákból érkezett, de jelentős számban voltak közöttük a hazai felsőoktatási intézményekből és külföldről érkezett csoportok is.

A Budapest Kutatóreaktor (www.kfki.hu) minden hónap utolsó péntekén nyílt napot tart, amelyen előzetes bejelentkezés után bárki megtekintheti a reaktort. Minden évben november első hetében (a Tudomány hete) az Akadémiai Nyílt Napok keretében lehetőség van arra, hogy más akadémiai intézetek munkatársai megismerkedjenek a reaktornál folyó tevékenységgel.

A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaság (www.rhk.hu) sokrétű tájékoztatási tevékenységet folytat a radioaktív hulladékok témakörében. A Közhasznú Társaság négy önkormányzati társulással tart fenn kapcsolatot annak érdekében, hogy a települések képviselőinek, a lakosság hiteles, naprakész információkat nyújtson. A Közhasznú Társaság bemutatótermet működtet Pakson, Kővágószőlősen, Kislémediben és Püspökstilágyon, információs parkot Bodán. A

bemutatótermek átfogó képet adnak a radioaktív hulladékok elhelyezésével kapcsolatos kérdésekről. A közérthető tájékoztatást szolgálták az érintett önkormányzati társulásokkal közösen rendezett vándorkiállítások a társulásokhoz tartozó településeken. A Közhasznú Társaság számos kiadványt jelentetett meg a lakosság tájékoztatására, többek között a nagy aktivitású radioaktív hulladékok biztonságos elhelyezéséhez vezető útról és a föld alatti kutató laboratóriumról.

HATÓSÁGI TÁJÉKOZTATÁS

Az Országos Atomenergia Hivatal sajtótájékoztatók szervezésével és sajtóközlemények kiadásával tájékoztatja a közvéleményt az atomenergia biztonságos alkalmazásával kapcsolatos legfontosabb kérdésekről. Az Országos Atomenergia Hivatal hírlevelet ad ki és terjeszt az atomenergia biztonságával és a hatósági tevékenységgel kapcsolatos legfontosabb eseményekről, és jelen van az Interneten is (www.oah.hu). Az OAH 2005-ben három sajtótájékoztatót szervezett, és 9 sajtóközleményt adott ki. A média képviselői 90 alkalommal keresték meg telefonon az OAH vezetőit, és kértek tájékoztatást.

Az OAH a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Stúdió Egyesülettel és a Magyar

Természettudományi Társulattal közösen ismeretterjesztő konferenciát szervezett 2005. április 28-án „Atomenergjáról mindenkinek” címmel, majd ennek folytatásaként októberben 12 előadásból álló ismeretterjesztő előadás-sorozatot tartott.

Az eddigi közös munka eredményei alapján az OAH megállapodást kötött a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Stúdió Egyesülettel a lakossági tájékoztatásban való együttműködésre.

A Kulturális Örökség Napjai rendezvénysorozat keretében szeptember 17-én az OAH nyílt napot tartott, amelyen az OAH munkatársai a hivatal tevékenységéről és a nukleáris baleset-elhárításról adtak tájékoztatást. A rendezvényen közel

háromszázan vettek részt.

KORMÁNYZATI ÉS PARLAMENTI TÁJÉKOZTATÁS

Az OAH 2005-ben az alábbi beszámolókat és jelentéseket készítette a Kormány részére:

- beszámoló az atomenergia 2004. évi hazai alkalmazásának biztonságáról,
- jelentés a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség 2005. évi közgyűlésén való magyar részvételről,
- jelentés a nukleáris biztonságról szóló közös egyezmény szerinti harmadik felülvizsgálati értekezleten való részvételről,
- jelentés a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés részes államainak felülvizsgálati konferenciáján való részvételről.

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség főigazgatója, Mohamed ElBaradei, aki az általa vezetett szervezettel megosztva 2005-ben kapta meg a Béke Nobel-díjat, hivatalos látogatást tett Magyarországon.

